

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 10

Gorica - 5. marca 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

ŠTIRINAJST LET VLADE PIJA XII.

Dne 2. marca je poteklo 14 let, odkar je bil leta 1939 kardinal Evžen Pacelli izvoljen za papeža ter si privzel ime Pij XII. Če danes vsaj bežno pregledamo teh 14 let njegove vladave, se nam takoj pokažejo kot leta izmed najslavnejših v zgodovini katoliške Cerkve.

V težkih časih za človeštvo in za Cerkev je božja previdnost odmenila vlado Piju XII. Saj se je medtem odigrala najhujša vojna, kar jih pomni svet, totalitarna vojna Hitlerja in Mussolinija. Vsem so nam še preveč živo v spominu vojne grozote iz leta 1939-1945, da bi jih bilo treba znova klicati v spomin. Bilanca teh grozot je bilo ob koncu vojne 20 milijonov beguncev, pol Evrope v ruševinah, 4 milijone vojnih ujetnikov, tri milijone mrtvih. Kaj pomenijo te številke, vemo vsi, ki smo ona leta preživeli.

Toda to niso bila težka leta samo za človeštvo, temveč so bila na poseben način težka za katoliško Cerkev. Hitlerjev nacistični režim je grozil, da strže in uniči katolicizem. V svojih programatičnih izjavah je nemški Führer nedvoumno izpovedoval prepričanje, da po zmagoviti vojni ne bo več trpel krščanstva, ki mu je očital judovski izvor. Zato je bilo njegovo preganjanje v podložnih državah za židi usmerjeno v prvi vrsti zoper katoliški kler. Nacistična taborniška vedo o tem veliko povedati.

Zato tudi razumemo, zakaj je sv. oče dal navodila, naj se povsod pomaga žrtvam nacističnega in fašističnega terorja, zakaj so v onih letih odprli vrata samostanov in bazilik v Rimu in povsod drugod, da pomagajo ljudem, ki jih je preganjal Hitler. Velevala je to krščanska ljubezen, a tudi obramba katoliške vere. Bil se je boj za narodno in politično svobodo, a prav tako tudi za versko svobodo, ki bi jo bil zmagoviti nacizem gotovo uničil.

Vojni so sledila poveljna leta, ki niso niti od daleč prinesla zaželenega miru, niti človeštvu še manj pa Cerkev. Človeštvo ni našlo miru, ker se je iz poraza nacifasizma okrepil drug enako hud nasprotnik vsake svobode in vere brezbožni komunizem. Ta se je s pomočjo zmagovitih sovjetskih čet usidral v srednji Evropi in na Balkanu ter preko močnih komunističnih partij grozil, da si ovsoti je ostali del Evrope in sveta. Dvignila se je »železna zavesa«, onstran katere ni mesta za demokratične svoboščine, zlasti ni mesta za svobodno izpovedovanje katoliške vere. Osemdeset milijonov katoličanov je bilo s tem oropanih osnovnih človeških pravic. Začela se je doba

najhujšega preganjanja Cerkve, kar jih pomni zgodovina. Bilanca: dva kardinala zaprta in obsojena, desetine škofov aretiranih in obsojenih, tisoči duhovnikov izgnani, zaprti, obsojeni. Ponekod so nekdanje cvetoče cerkvene pokrajine že popolnoma uničene (Ukrajina, Romunija, Galicija), drugod jim ista nevarnost grozi dan na dan.

Vse to je doživel sv. oče v kratki dobi 14 let. Sv. Pavel je Korinčanom pisal: »Razen tega, kar me sicer še muči, je vsakdanja skrb za vse cerkve. Kdo je slaboten in bi jaz ne bil slaboten? Kdo se pohujšuje in bi mene ne peklo?« Tako trpi tudi sedanjí sv. oče, trpi z vsemi svojimi verniki, duhovniki in škofi, ki so danes tako kruto preganjani.

Toda Pij XII. ni doživel samo vojnih grozot in žalosti zaradi preganjanja kristjanov, temveč mu je božja previdnost naklonila tudi mero radosti in zadoščenja. Katoliška Cerkev je za vlado Pija XII. doživela tudi čase zmagoslavja. Že ob izvolitvi mu je bilo v zadoščenje, da je videl okrog sebe zbrane diplomatske zastopnike iz tihotih držav kot še nikoli prej. Še bolj se je število takih zastopnikov pomnožilo med vojno in po njej. Države, ki niso še nikoli imele diplomatskih stikov s sv. stolico, imajo sedaj diplomatske zastopnike v Vatikanu. Znamenje, da vsi zavedajo, kako velika moralna moč je danes papež in katoliška Cerkev.

Enako ko to so sv. očetu v uteho množice, ki se zgrinjajo ob stolu sv. Petra dan na dan. Rimska romanja in papeške audienice so nekaj tako edinstvenega, da so gotovo v veliko uteho sv. očetu v njegovih skrbeh in trpljenju. Zlasti moramo priznati, da je bilo zadnje sv. leto 1950 najglasnejša priča o življenjski moči in vplivu sv. Cerkve in papeža v svetu. Trije milijoni romarjev in več, ki so prispeli v Rim, da prejmejo svetoletne odpustke in da vidijo Kristusovega namestnika sv. očeta, so najbolj zgovorna priča, da je danes ves krščanski svet strnjen okrog papeža kot še nikoli do sedaj. K temu pristoječe še proglasitve dogme o Marijinem svebovzetju, tako številne proglasitve novih blaženih in svetnikov, tako upanjapolno rast sv. Cerkve v misijonih, zlasti v Afriki, itd. Vse to so gotovo velike radosti sv. očeta, ki mu jih je nebo naklonilo v 14. letih njegovega vladanja.

V nadaljnjih letih mu pomnoži Bog radosti in veselje ter odvzemi vzroke žalosti in bridkosti!

Nekaj pripomb k zadnjim volitvam na Koroškem

Volitve v Avstriji in na Koroškem so za nami. Vredno je pa, da se še za trenutek pomudimo pri njih, ker nas lahko marsikaj naučijo.

Točni rezultati volitev na Koroškem so naslednji: Socialisti so dobili 122.068 glasov, avstrijska ljudska stranka 72.516, nacisti 42.877, komunisti 10.357, slovenska krščanska demokratska stranka 3.880 glasov. Socialisti so od zadnjih volitev napredovali za 20 tisoč glasov, ljudska stranka je nazadovala za 10 tisoč in nacisti za 9 tisoč glasov. Katoliški Slovenci so dobili 800 glasov manj kot zadnjič, frontaši so volili za socialiste.

O poteku volilnega boja na Koroškem piše »Nas tednik« naslednje: »Avstrijska politična zgodovina še ne pozna tako umazanega volilnega boja, kakor smo ga do-

živeli koroški Slovenci v zadnjih tednih.« Glavni predmet te nečedne volilne gonje je bil prof. dr. Joško Tischler, nosilec liste KDS. V časopisih in na volilnih shodih so mu izrekli vsega, samo človek ne, da po domače povemo. Tudi drugim pristašem KDS so očitali vse mogoče hudobije, najbolj pa so jih pitali z »izdajalec« prav kakor med vojno. Vsi, ki nočejo sprejeti diktata komunistične partije, so izdajalci, samo oni — komunisti so narodni. Koroškemu časopisu so pri gonji zoper KDS pomagali tudi ljubljanski časopisi. Tudi ti so vsak dan ponavljali staro geslo o narodnih izdajalcih. Frontaši sami pa niso smatrali za narodno izdajstvo dejstvo, da so šli volit za nemške socialiste, za onega deželnega glavarja Wedeniga, ki je v sredi volilne kampanje omejil pouk slovenščine

RIMSKA KONFERENCA

Zunanji ministri so se razgovarjali o evropski carinski zvezi in francoskih dodatnih protokolih

Najvažnejši dogodek tedna je bila nedvomno konferenca šestih zunanjih ministrov bodoče evropske skupnosti. Ta konferenca, ki se je vršila v rimski vili Aldobrandini, je imela namen, razčistiti nekatera vprašanja, ki se nanašajo na evropsko skupnost, predvsem pa odstraniti nesoglasje, ki je nastalo med Francijo in Nemčijo vsled francoskih dodatnih protokolov k evropski obrambni pogodbi. Na konferenci so obravnavali dve važni vprašanji in sicer nizozemski predlog oz. memorandum glede ustvaritve skupne carinske unije in vprašanje francoskih dodatnih protokolov.

CARINSKA UNIJA

Nizozemski zunanji minister Beyen je predložil konferenci zunanjih ministrov predlog svoje vlade o ustvaritvi carinske zveze med vsemi državami evropske skupnosti. Ta predlog je naletel na ugodna tla in konferenca ga je na splošno odobrila. Saj si politične evropske skupnosti skoraj ne moremo misliti brez gospodarske skupnosti brez skupnega tržišča. Predpogoj za to skupno tržišče pa je odprava carinskih mej. Jasno je tudi, da bo treba pri ustvarjanju te carinske unije in gospodarske skupnosti le polagoma in previdno postopati, ker bi nastale sicer razne gospodarske in socialne motnje. Tega so se zborujoči zunanji ministri tudi dobro zavedali ter to dejstvo poudarili v svojem skupnem poročilu.

DODATNI PROTOKOLI

Drugo vprašanje, ki so ga na rimski konferenci bolj obširno obravnavali, se je nanašalo na evropsko obrambno zvezo, oziroma na francoske dodatne protokole. Ta orih je bil bolj trd in priznati moramo, da ga niso mogli popolnoma streti. Ti francoski protokoli so glavni kamen spotike in nesporazuma med Francijo in Nemčijo.

Kljub težkemu nasprotju med francoskim in nemškim stališčem je prišlo vendar do nekega sporazuma med Adenauerjem in Bidaultom. To se je zgodilo na predzadnjem zborovanju šestih ministrov, ko je Bidault povzel besedo ter razložil, da imajo dodatni protokoli francoske vlade le pojasnjevalen in nikakor izpreminjevalen značaj. Opozoril je na dolžnosti, ki jih je prevzela Francija v prekomorskih deželah, ter poudaril, da koristijo te dolžnosti obenem tudi obrambi Zapada. Ti dodatni protokoli, je dejal Bidault, imajo namen pojasniti francoskemu javnemu mnenju in francoskim reprezentativnim organom nove meje in delokrog, v katerem naj bi delovala Francija pri obrambi zapadne civilizacije. Z druge strani pa se da o teh protokolih še vedno debatirati,

na velikovski šoli od dveh na eno tedensko uro.

Povezava frontašev z avstrijskimi socialisti pa ni nekaj slučajnega, temveč ima globlje korenine. Švicarski listi so namreč pred nedavnim poročali, da Tito kuje posebno zvezo s socialističnimi strankami zapadne Evrope za boj zoper katoliško Cerkev. Tito upa, da bo dobil pomoč zlasti v krogih socialnodemokratske stranke Nemčije in socialistične stranke Avstrije. V luči teh poročil razumemo še bolj prijateljstvo med titovci in socialisti na Koroškem.

ker ti predlogi nimajo namena vsiliti komu kako nespremenljivo in neuklonljivo gledanje.

V debato je posegel nato nizozemski zunanji minister Beyen, ki je vzel na znanje Bidaultova pojasnila ter opozoril na nevarnost, ki bi nastala, ako bi se sedanja prizadevanja za evropsko skupnost ponesrečila. Tudi Adenauer je poudaril nato iste misli ter pripomnil, da bi bili v slučaju, ako bi se načrti glede obrambne skupnosti ponesrečili, v nevarnosti tudi ostali načrti glede evropske skupnosti.

K besedi se je oglasil tudi De Gasperi, ki je vzel na znanje Bidaultova zagotovila o pojasnjevalnem značaju francoskih dodatnih protokolov pa tudi dejstvo, da ti protokoli nočejo biti nobeno vsiljevanje, ampak le neka podlaga za nadaljnja razpravljanja. Priznal je upravičenost francoskih ugovorov, ki izvirajo iz posebnega položaja Francije, obenem pa je poudaril, da bi ratifikacija obrambne pogodbe ne pomenila garancije samo za Evropo, ampak tudi za Francijo samo. Za Evropo ni druge alternative kot te, ali se bo združila ter se ohranila, ali pa bo v suženjstvu poginila.

De Gasperi je nato predlagal, naj bi začasna komisija evropske skupnosti predložila v najkrajšem času in če le mogoče do 10. marca, primerno formulo, ki naj bi spravila francoske potrebe v sklad z zahtevami ostalih prizadetih evropskih držav.

SKUPNO POROČILO

De Gasperijev predlog je bil sprejet. Izdatno je bilo nato skupno poročilo o zborovanju šestih ministrov. Prvi del govori o nizozemskem predlogu ter pravi, da je šest zunanjih ministrov priznalo, da bi široka gospodarska združitve, posebno pa ustvaritev skupnega notranjega tržišča pripomogla k utrditvi gospodarske skupnosti ter k zboljšanju življenjske ravni prebivalstva. To skupno tržišče pa je treba ustvariti postopoma, da ne pride do težkih gospodarskih in socialnih pretresov.

Poročilo pravi nadalje, da so zunanji ministri pregledali dosedanja razvoj evropske obrambne pogodbe ter da so soglasno izrazili potrebo, da je treba brez vsakega odlašanja ustvariti skupno evropsko vojsko. Začasni odbor pa da so pooblastili, da izdelata kolikor mogoče kmalu nove zaključke glede francoskih dodatnih protokolov, ne da bi s tem ovirali postopek, ki je v teku v raznih parlamentih.

Iz vsega tega je razvidno, da se je evropska obrambna pogodba vsaj nekoliko premaknila s svoje dosedanje mrtve točke. Ali pa bo prišlo do te obrambne skupnosti, je odvisno predvsem od Francije, kjer so sprejeli rimske sklepe s precej mešanimi čustvi in kjer se general De Gaulle bori zoper vsako evropsko skupnost. Poleg tega je vmes še posarsko vprašanje, ki ga Bidault in Adenauer, kakor kaže, nista mogla rešiti.

ZDRUŽENI NARODI

Od preteklega torka (24. 2.) dalje nadaljujejo Združeni narodi svoja zasedanja, ki so jih prekinili nekaj

Stalina zadela kap

Moskovski radio je v sredo 4. marca ob 6h zjutraj sporočil, da je v noči od 1. na 2. marca zadela generalisima Stalina možganska kap. Bolnik da je v nezavesti. Njegovo stanje ne daje nobenega upanja, ker ima že 73 let.

Balkanska prijateljska pogodba

V petek 27. februarja so podpisali v Ankarí prijateljsko pogodbo med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo. V uvodu k tej pogodbi izražajo pogodbeniki zvestobo načelom Združenih narodov. Pogodba sama ima deset členov, katerih vsebina bi bila na kratko sledeča:

Pogodbeniki se zavezujejo, da bodo skrbeli, da se ohrani mir na njihovem področju in da se bodo skupno posvetovali v slučaju kakega napada. Njihovi generalni štabi bodo izgotovili skupne obrambne načrte. Pogodbeniki bodo podpirali skupno gospodarsko in kulturno sodelovanje. Svoje morebitne medsebojne spore bodo skušali rešiti v prijateljskem duhu in brez vsakega poseganja v drug drugega notranje zadeve. Obenem izjavljajo, da sedanja pogodba ne nasprotuje kakim mednarodnim pogodbam in tudi ne privaricam in dolžnostim, ki jih imata Grčija in Turčija kot članici atlantskega pakta. K pogodbi pristopijo lahko tudi druge države.

dni pred Božičem. Na dnevnem redu je vse polno vprašanj, ki čakajo rešitve. Najvažnejše je gotovo korejsko vprašanje, oziroma razprava o zavrnitvi s strani Severne Koreje in rdeče Kitajske indijskega predloga glede izmenjave vojnih ujetnikov.

Glavni skupščini predseduje Kanadec Pearson; Sovjetsko zvezo zastopa sovjetski zunanji minister Višinski, Združene države pa Cabot Lodge.

Najprej so začeli razpravljati o korejskem vprašanju. Že takoj v začetku teh razpravljanj je imel ameriški zastopnik Cabot Lodge zelo oster govor, v katerem je obtožil Sovjetsko zvezo, da noče končati vojne na Koreji. Med drugim je dejal: »Jasno je, da je Sovjetska zveza v svoji velikodušnosti in plemenitosti pripravljena nadaljevati vojno do zadnjega Kitajca. To dejstvo nas vodi do druge žalostne resnice, da podpira Sovjetska zveza napadalec na Koreji na način, da morejo ti nadaljevati s svojimi napadi.«

Ameriški zastopnik je navedel nato deset dejstev, ki so jasen dokaz, da se Sovjetska zveza udeležuje korejskega konflikta.

Ameriški zastopnik Cabot Lodge je nato povabil prisotne sovjetske zastopnike, naj dokažejo, da od nje navedena dejstva ne odgovarjajo resnici. Nato je nadaljeval: »Ves svet pozna resnico in ve, da bi bila vojna na Koreji, če bi Sovjetska zveza ne podpirala napadalec, že davno končana. Voditelji Sovjetske zveze morejo vojno v vsakem trenutku ustvariti in gospodu Višinskemu je to dobro znano.«

Tretja postna nedelja

Iz svetega evangelija po Luku (11, 14-28)

Tisti čas je Jezus izganjal hudega duha, ki je bil nem. Ko je pa hudega duha izgnal je mutec spregovoril in množice so se čudile. Nekateri izmed njih pa so rekli: »Z Belzebubom, poglavarjem hudih duhov, izganja hude duhove.« — Drugi pa so ga skušali in so zahtevali od njega znamenja z neba. Toda on je poznal njih misli, in jim je rekel: »Vsako kraljestvo, ki se razdeli zoper sebe, se opustoši in hiša se na hišo zruši. Če je torej tudi satan zoper sebe razdeljen, kako bo ostalo njegovo kraljestvo, ker pravite, da z Belzebubom izganjam hude duhove? Če pa jaz z Belzebubom izganjam hude duhove, s kom jih izganjajo vaši sinovi? Zato bodo oni vaši sodniki. Če pa s prtom božjim izganjam hude duhove, je res prišlo k vam božje kraljestvo. Kadar močno oboroženi varujete svoj dom, je na varnem njegovo premoženje; če pa pride močnejši od njega in ga premaga, mu vzame vse orožje, na katerega se je zanašal, in razdeli njegov plen. Kdor ni z menoj, je zoper mene in, kdor me zbira z menoj, raztrsa. Kadar nečisti duh odide iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja in, ko ga ne najde, pravi: »Vrnil se bom v svojo hišo, od koder sem izšel.« In ko pride, jo najde pometeno in okrašeno. Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših, ko je sam, in grejo vanjo in ondaj prebivajo; in končno stanje tega človeka je hujše od prejšnjega. — Ko je pa to govoril, je neka žena iz množice povzdignila glas in mu rekla: »Blagor telesu, ki te je nosilo, in prsim, ki so te dojile.« — On pa je rekel: »Da, še bolj pa blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in ohranijo.«

še sinove in vse, ki so kdaj izganjali hudiče, potem vas bodo ti obsodili in vaša trditve bi se izkazala kot neresnična in tudi žaljiva. Iz tega bi se mogli, tako govori Kristus, tudi farizeji in pismouki prepričati, da je zares prišlo božje kraljestvo na svet in da je On tisti, ki ga oznanja in ustanavlja na zemlji.

Farizeji tega niso videli, ker niso hoteli videti. Pred svetlobo luči so zaprli svoje oči. Delati tako pomeni upirati se spoznanju resnici in grešiti proti Svetemu Duhu. In na drugem

mestu Kristus odločno pravi, da se bodo odpustili vsi grehi, najtežje pa grehi proti svetemu Duhu. Hotel je Kristus s tem reči, da ostane v večni temi oni, ki noče odpreti oči svoje duše luči svetega Duha. Pa ni zadosti, da jih odpre za trenutek, treba jih je odpreti za vedno, zakaj satan, izgnan enkrat, sedemkrat hujše napada dušo, da bi jo spet imel v oblasti. Njegovo delo po ponovnem zavzetju duše je strašnejše kakor je bilo prej.

Mislím, da ta Kristusov nauk prav spada v postni čas. Pregledati moramo sebe, spoznati bolj svojo notranjost in videti, če tudi mi večsih ne grešimo proti svetemu Duhu. Biti odkrit pred samim seboj v tem izpraševanju pa pomeni odstranjevati nevarnost, da nas satan znova napade in si prisvoji dokončno zmago nad nami. In končno stanje naše duše bi tedaj bilo hujše od prejšnjega.

† Peter Butkovič - Domen

živel na deželi, je moral ta študij prekiniti zaradi pomanjkanja virov.

In tisto obdobje se je v lastno zabavo posvetil slikarstvu in risarstvu. Po njegovih rokah si videl vse polno slik in risb in kipev. Tudi to polje je pozneje opustil, nanje nas pa spominja še danes veliko vinjet in perorisb po naših tedanjih listih »Čolnčič« in »Mladiki«.

Toda ravno ta njegova spretnost v risanju ga je pripeljala na polje ugankarstva, kjer je kot dolgoletni tozadveni urednik »Mladice« oral ledino. Domen je največji slovenski énigmist, ki je še v našem listu urejal ta ugankarski kotiček, dokler je mogel.

Če pa hočete videti njegovo neskončno pridnost, obiščite sovodenjsko cerkev. Ves tisti marmor, tako lepo izglajen in učinkovito razvrščen, je njegovo ročno delo. In lepe slike na stropu in zidovju, četudi niso njegovo delo, so vendar velika tehnična novost, ki se je dobro izkazala. Slike je dal napraviti na velike plošče iz »fajezitaa« in jih nato pritrdil na strop. Tehnično je delo izredno uspešno, saj so slike še danes

Dne 27. februarja zvečer je zatisnil svoje trudne oči preč. g. Peter Butkovič, župnik v Sovodnjah, ravnatelj, kjer je tudi zagledal luč sveta pred 65 leti, dne 22. februarja 1888. Doma je naredil pet let ljudske šole, leta 1901 je stopil v gorisko gimnazijo, kjer je leta 1909 položil maturo ter stopil v bogoslovje. Rajni nadškof Sedej ga je dne 26. 7. 1913 posvetil v mašnika in poslal nato za kaplana v vipavsko Kamnje pod sivi Čaven. Po par letih kaplanovanja se je preselil na Lokve v senco trnovskega gozda. Tu se je pripravil na župnijske izpite in dobil nato župnijo v Zgoniku na Krasu. Pozneje se je preselil za malo časa v Ravnicu in takoj nato leta 1931 v svoje Sovodnje, kjer je župnikoval 22 let. Veličasten pogreb v nedeljo, dne 1. marca, katerega se je udeležilo, poleg skoraj celokupne slovenske duhovščine, še na tisoče vernega ljudstva (toliko moških še na kongresu v Standrežu ni bilo), je jasno izpričal, da je umrl nadvse zaslužen mož, kakor je le malo takih med nami.

In to je res! Peter Butkovič je bil vzoren duhovnik. »Daj mi duše, četudi vse drugo vzame!« Ta svetniški izrek je veljal rajnemu gospodu Butkoviču za življenjsko pravilo. Lepota hiše božje in božje službe sta bila za rajnega velika skrb in je tudi svoje osebne dohodke v to porabil. Verouk in verska vzgoja mladine sta mu bili sveta dolžnost in jima je posvetil prav posebno pažnjo. Zato mu je hvalježen narod in Bog plačnik. Toda ne povedal bi vsega, če bi zamolčal, da je bil rajni Domen naš poslednji polihistor in poliglot.

Tista leta, ko je naš rajni Domen obiskoval gorisko gimnazijo, se je na pobudo raznih duhovnikov, posebno pa Ivana Rejca, začela med dijaki probujati verska zavest in kat. organizacije; in naš Domen je bil stebel te nove generacije.

Ravno tista leta pa je tudi med to katoliško generacijo prihajalo do vedno večje moči literarno uveljavljanje te nove katoliške mladine. Joža Lovrenčič je takrat zapel svojo prvo: »Jaz bi rad rudečih rož!« Alojzij Remec je takrat dal med svet svojo prvo povest: »Veliki punts«, Narte Velikonja se je poskušal v prvih rimah in Venceslav Belč je pričel svoje črtice v »Dom in svete«.

Iz te družbe je zrastel Peter Butkovič - Domen. V »Mentorju« in »Dom in svete« je priobčil par po Meškovo zaokroženih črtic.

Toda kaj kmalu je zapustil pripovedništvo in se začel baviti z literarno zgodovino. V »Mentorju« in »Časus« je objavil nekaj rezultatov tega svojega dela. Ker je pa

ZA KATOLIŠKI DOM

Darovi za Katoliški dom

Družbenica iz Trsta	Lir 500.
Breschi Marijo - Rim	» 1.000.
Č. g. Martinčič - Lonato	» 500.
Polencič Izidor - Plešivo	» 1.000.
Nabrano pri Trinkovi prošl.	» 6.693.
M. M. - Pariz	» 2.700.
Maričič Milka - Milan	» 2.000.
Mergenthaler Adolf - Turbigo	» 1.000.
Skočir Alojzija - Milan	» 2.000.
Dar slovenskih Germaničarjev - Rim	» 2.200.
Kraner Anka - Zabnice	» 5.000.
Č. g. Pintar - Bocen	» 500.
Novak Pavla - S. G. Rotondo	» 1.000.
N. N. - Napoli	» 2.000.
Meline Jožefa - Milan	» 1.400.
Bandelli Vida - Milan	» 5.000.
Brisko Romes - Standrež	» 3.000.

N. N. iz Benecije ob 90-letnici msgr. Trinka - lir 2.000.
Nekaj beneških duhovnikov v počastitev msgr. Trinka » 5.000.
V počastitev spomina preč. g. župnika iz Sovodenj: N. N. » 2.000.
N. N. » 1.000.
Klub Ljubljana - Chicago 25 dolarjev = lir 15.500.
Slovenski narodni dom - Sharon, Pa 15 dolarjev = lir 9.300.
Društvo sv. Alojzija KSKJ - št. 179, Illinois 10 dolarjev = lir 6.200.
Po 5 dolarjev:
Društvo Slovenski napredni farmer št. 44 SDZ, Ohio; društvo št. 210 KSKJ, Pa; Slovenska ženska zveza št. 10 Euclid = lir 9.300.
Stojan Kertelj, Cleveland 25 dolarjev = lir 15.500.

„Krivda“ kardinala STEPINCA v luči dejstev

take, kakor prvi dan in nihče ne ugane kako so slikane.

Gospod Peter Butkovič ni poznal počitka. V semeniški knjižnici v Gorici je več njegovih knjig v rokopisu. Znal je zelo dolgo vrsto tujih jezikov, iz katerih je tudi marsikatero knjigo prestavil na slovenski jezik.

Človek bi se pri vsem tem vprašal, kako je vse to zmožal en sam človek? Odgovor je lahek. Domen ni poznal počitka. V Ljubljani je bil menda samo dvakrat v celnem življenju in enkrat na Sv. Visarjah, drugače pa menda ni zapustil nikdar območja stare Primorske.

Pa še nekaj! Domen je bil najboljši poznavalec naših marmorjev. Če si njega vprašal, odkod je ta ali oni marmor, ti je s tako gotovostjo odgovoril, da si se mu čudil.

Gospod Domen je bil bolan že več časa, vendar njegove smrti nismo še pričakovali.

Danes pa je šel tudi on za svojimi prijatelji. Prvi se je na hitro poslovil Vencelj Bele, nato Narte Velikonja, po daljšem presledku Alojzij Remec in takoj za njim Jože Lovrenčič.

S smrtjo našega polihistorja je zadnji iz te družbe odšel po plačilo k svojemu Bogu. Mir njegovi duši! Slava njegovemu spominu!

Iz pastirskih pism naših škofov Obnova župnije — obnova krščanske družbe

To je vodilna misel pastirskega pisma, ki ga je tržaški škof, msgr. Santin naslovil za letošnji postni čas na svoje vernike. Silno aktualnega problema o poživitev in prenovi verskega življenja v župniji se morajo vedno bolj zavedati duhovniki in verniki. Kristusovi Cerkvi smo vključeni le preko župnijskega občestva, ki se kaže v vidni organizirani obliki. V večjih mestih je vedno več ljudi, ki nič ne žive z župnijo, mnogi niti ne vedo, h kateri župniji pripadajo. Podobno kot potnik, ki vsak večer drugje gostuje, morda se zahajajo zlag v eno, zdaj v drugo cerkev, a ker ne žive z župnijo, se vedno bolj trgajo njihove vezi tudi z Bogom.

ŽUPNIJA NAM POSREDUJE BOŽJI BLAGOSLOV

Cerkev je Jezusovo življenje, ki se nadaljuje v dušah, ki tvorijo njegovo skrivnostno telo. To Jezusovo življenje se izraža po duhovnikih v liturgiji, to je v sv. maši in zakramentih, v oznanjevanju in poslušanju božje besede, v raznih delih ljubezni, kot so strežba ubogim, a največ v notranjem življenju pri poedincih. To je resnično božje kraljestvo na zemlji, ki mu je Kristus življenje po Sv. Duhu, duši Cerkev. Po božji odločbi vodijo Cerkev škofje kot zakoniti nasledniki apostolov pod vodstvom sv. očeta ali papeža. Vsaki škofiji načeljuje le en škof. Vsaka škofija pa je razdeljena na župnije, ki so se razvile kot cerkvenopravna ustanova. Vsak vernik redno pripada Cerkvi preko župnije. Namen razdelitve po župnijah je namreč prav v tem, da najdejo verniki v Cerkvi to, kar otroci v lepo urejeni družini: toplo hišo, blagodejno navzočnost očeta, medsebojno poznanje in pomoč.

Župnijska skupnost se gradi na življenju, ki se vrši v župni cerkvi pod vodstvom župnika, s katerim morajo v soglasju sodelovati vsi duhovniki, ki so na župnijskem ozemlju v dušnem pastirstvu. Vsaka župnija ima točno določene meje. Imenuje pa se po zavetniku ali skrivnosti, kateri je posvečena. Naloge župnije so tako obsežne in odgovorne, da mora vsa področja dušnega pastirstva prevevati duh nesebične ljubezni in popolne vdanosti nadnaravnim cerkvenim predstojnikom. Tega se morajo

zavedati župnik in njegovi pomočniki, redovne osebe in verniki. Dobri verniki v župniji naj bodo kot kvas za vse občestvo. Zato naj s svojim zgledom in aktivnim apostolskim delom pridobivajo one, ki so se Cerkvi in verskemu življenju v župniji oddaljili.

TREBA JE ŽIVETI Z ŽUPNIJO

Življenje župnije se izraža v raznih svetih opravilih, pri katerih naj župljani čim bolj aktivno sodelujejo in to v svoji župni cerkvi. Večkrat se lahko zelo varamo, ko presojamo vrednost župnije, kako je cerkev »napolnjena«. Žal, v mnogih cerkvah prihajajo k skupnim pobožnostim le ene in iste osebe, velik del župnije pa je vkljub »apolnjenosti«. Žal, v mnogih cerkvah prihajajo k skupnim pobožnostim le ene in iste osebe, velik del župnije pa je vkljub »apolnjenosti«. Žal, v mnogih cerkvah prihajajo k skupnim pobožnostim le ene in iste osebe, velik del župnije pa je vkljub »apolnjenosti«. Žal, v mnogih cerkvah prihajajo k skupnim pobožnostim le ene in iste osebe, velik del župnije pa je vkljub »apolnjenosti«. Žal, v mnogih cerkvah prihajajo k skupnim pobožnostim le ene in iste osebe, velik del župnije pa je vkljub »apolnjenosti«.

SVETA OPRAVILA V ŽUPNIJI

V vsaki družini imamo rojstva, smrti, poroke in bolezni. Nadpastir opozarja pri tej točki na nekatere razvade. Sv. krst naj se ne odlašna nad teden dni, poroke naj se sklepajo z dobro pripravo in brez korlačne in fotografiranja. Še bolj kot za cvetje ob pogrebu naj domači skrbijo, da bodo njihovi bolniki pravočasno prejeli sv. zakramente za umirajoče. Obenem naj pa se prav ob teh dogodkih kaže krščanska medsebojna ljubezen, ki joka z jokajočimi in se veseli z radujočimi. Potrebam župnije pa župna cerkev sama ne more zadostiti. Moderno življenje buta ob človeka ves teden, od jutra do večera sta na preizkušnji njegova vera in poštenost. Zato pa mora

Jugoslovanski komunisti so doma in po svetu v brezverskem socialističnem tisku poimenovanju msgr. Stepinca za kardinala uprizorili besno gonjo. Zgrušali so se, da je sv. oče sprejel v kardinalski kolegij tolikšnega svojega zločinca. V to gonjo so vpregli znanstvenike, umetnike, slovstvenike, univerzitetne profesorje, ljudske organizatorje in druge, da bi izpričali, kako je proti imenovanju msgr. Stepinca vse ljudstvo do dna ogorčeno. Iz vseh protestov je bilo razvidno, kdo je v ozadju preganjal in navdihoval politbiro. Ponačljali so se izrazi kot »zločince« v kardinalskem zboru. »Stepinac — morilec«, »Stepinac je tisoče in tisoče žena in otrok predal nacistom« itd.

Vsa jugoslovanska zastopstva v inozemstvu so od politbiroja dobile gradivo in nalogo, naj poskrbe za gonjo proti msgr. Stepincu. Hrvaškega primasa so hoteli obremeniti z osebno krivdo za pokolje pravoslavnega in židovskega življa v kuzlinski Pavelečevi neodvisni hrvaški državi. Mislili so, da bodo svet s tem zlahko prepričali. Pa so nesposobitni dokazi, da je nadškof Stepinac za Pavelečeve vlade prav nasprotno neustrašeno branil božje in človeško pravo tujerodcev in tujerecev, tako v pridigah in v protestnih pismih.

Švicarski list »Orientierung«, ki je med vojno skrbno poizvedoval po razmerah v okupiranih deželah, je tudi iz Hrvaške dvakrat (1943-1944) objavil izčrpno poročilo, ki prikazuje msgr. Stepinca kot branilca Srbov in Židov. Tudi švicarski list: »Apologetische Blätter« je 1943 v več stvilkah orisal stališče katoliškega episkopata do preganjanja pravoslavnih. Tako je na praznik Kristusa Kralja 1942 msgr. Stepinac, poročal ta švicarski list, spregovoril v obrambo Judov, da imajo vsi narodi svoj izvor v Bogu. »Vsak narod in vsako plemo na zemlji ima pravico do človeka vrednega življenja in človeka vrednega ravnanja. Vsi brez izjeme: cigani, črnci, civilizirani Evropejci, Judi ali Azijci, vsi imajo enako pravico.« Nadškof Stepinac ni v nobeni pridigi izpustil svojega protesta zoper Judom sovražno ravnanje Pavelečevega režima. Tudi izven pridige je posredoval. Tako je 7. marca 1942 poslal notranjemu ministru protestno noto zaradi deportacije Judov. Predsednik izraelske občine v Zagrebu je po vojni ob neki javni slovesnosti izjavil v Rimu, da si je nadškof Stepinac spogumno in neutrudno prizadeval, da bi Jude pred preganjanjem zaščitil in otel.

Kar zadeva ustaška grozodejstva nad pravoslavnimi Srbi, hodi omejeno, da je nad-

(Nad. na 4. strani)

župnija svojim članom nuditi čim več opore, zlasti mladini z oratoriji, verskimi društvi, ubožnim z organizirano dobrodelnostjo. Čim več vernikov bo pritegnjenih in vzgojenih za laične apostole, toliko bolj bodo pritegnjeni k župnijski družini oni, ki sedaj ne žive z župnijo. Župnija sicer stoji v svetu, a ga mora posvečevati in dvigati v nadnaravni svet.

Dajmo župniji novega življenja, ohranimo krščanski optimizem, trdno zaupajmo, da tudi v sobolnih razmerah Bog deluje in zmaga je v dušah! Čim bolj bodo duhovniki in verniki živeli iz evangelija in milosti, toliko bolj bo župnija postajala božje mesto, toliko bolj bo rastlo število odrešenih. Tako so iz notranje moči rastle prve krščanske občine in osvajale srca paganov za Boga.

Iz življenja naših izseljencev in beguncev

Važno delo slovenskega družboslovca dr. Ivana Ahčina

Iz Argentine smo prejeli sporočilo, da se tam nahaja v tisku knjiga, ki jo je napisal prof. dr. Ivan Ahčin in ki nosi naslov **SOCIOLOGIJA** (Nauk o družbi). Knjiga bo izšla v založbi »Družabne pravde«. Kmalu po izidu bo na razpolago tudi v Gorici.

Spregovorimo najprej par besed o avtorju tega najnovejšega slovenskega katoliškega znanstvenega dela. Prof. dr. Ivan Ahčin je bil v dobi med dvema vojnama poznan in priznan slovenski javni delavec. Zlasti se je udejstvoval v političnem življenju in pa v uredništvu »Slovenca«. Njegovega največjega zanimanja pa je bilo vedno deležno socialno vprašanje. Že leta 1931 je vodil v Rim slovensko delegacijo, ki je osebno prisostvovala svečani razglasitvi papeške okrožnice »Quadragesimo anno«. Prej in pozneje pa je neumorno študiral družabna in gospodarska vprašanja. Njegove razprave so bile natismjene v najboljših slovenskih katoliških revijah. Tudi samostojnih del ima že lepo število. Zdaj se g. dr. Ahčin nahaja v Argentini, kjer v slovenskem semenišču predava sociologijo, zaradi majhnega števila profesorjev pa seveda tudi druge predmete. Istočasno se tudi v Argentini udeležuje slovenskega javnega življenja. Njegovo srce je ostalo tam, kjer je bilo v domovini — pri slovenskem krščanskem socialnem gibanju, dasiravno tudi pri drugih izseljeniških organizacijah rad pomaga. Njegovo delavnost izpričuje dejstvo, da je podpredsednik organizacije »Družabna pravda«, tajnik »Slovenskega predstavništva krščanskih delavcev — Slovenske delavske zveze«, ki ima svoj sedež v New Yorku in je včlanjena v Srednjeevropsko federacijo krščanskih delavskih strokovnih zvez, predsednik »Stalnega odbora za socialne dneve slovenskih katoličanov v Argentini« in predsednik »Vodstva socialnih krožkov«, katerega delokrog se razteza na vse slovenske izseljence.

Knjiga, ki bo te dni izšla, je dejansko prvi zvezek širšega dela, katerega nadaljnji zvezki se nam obetajo v naslednjih letih. Vendar pa je treba takoj poudariti, da je že ta knjiga sama na sebi popolnoma zaključena celota. Knjiga ima nadalje to odliko, da je pisana tako, da jo bo lahko razumel tudi preprost bralec, ki razpolaga z naravno inteligenco in bogastvom življenjskih izkušenj. Avtor v tej prvi knjigi obravnava OSNOVNE ČINITELJE DRUŽABNEGA ŽIVLJENJA. Tvarina je razdeljena na šest poglavij, od katerih prvo obravnava osnovne pojme o sociologiji, drugo je posvečeno krščanski sociologiji, tretje — najbolj zanimivo — govori o človeku, njegovi naravi, duši, izvoru, pravicah in dolžnostih, v četrtem poglavju je govora o družbi, v petem o družabnem redu, v poslednjem pa je krasna razprava o krščanski pravičnosti in ljubezni. Pri vsebini je treba upoštevati še, da je avtor knjige najboljši živeči slovenski sociolog in pa da so v delu upoštevani že tudi najnovejši izsledki krščanskega socialnega nauka, zlasti nauk papeža Pija XII., ki v sorodnih slovenskih delih še nikjer ni bilo obravnavano.

Ko smo kratko obdelali delo in avtorja, naj ne bo odveč, ako spregovorimo par stavkov še o založnici. Vsakdo, ki ima opravka s tiskom slovenskih knjig širom sveta, prav dobro ve, koliko žrtev je po-

trebnih, da se nova knjiga more založiti. Poleg žrtev je brez dvoma potreben tudi zvrhan koš korajže. To korajžo je »Družabna pravda« s to izdajo brez dvoma pokazala, saj je založba socialnega dela brez dvoma še veliko bolj tvegana zadeva, kakor pa založba kakega romana. Če pa upoštevamo, da »Družabno pravdo« vodijo v glavnem samo delavci in obrtniki, ki čez dan delajo v tovarnah in obratih, v poznih nočnih urah pa se v daljnem Buenos Airesu sestajajo k študiju socialnega vprašanja, tedaj šele moremo dobiti nekaj vpogleda v živahno, vztrajno in dosledno delo te organizacije. »Družabna pravda« izdaja isto-

Smrt slov. socialnega delavca v Argentini

Številni odlični katoliški možje so se po zmagi komunistične revolucije v domovini umaknili v tujino, največ jih je šlo v Argentino. Med temi gre eno prvih mest Francetu Žužku, prvobornemu za delavske pravice doma v Sloveniji in v Argentini. Franceta Žužka pa sedaj ni več, umrl je v Floridi v Argentini sredi dela in skrbi za svojo družino dne 5. dec. 1952 v starosti 57 let. Pokojni je bil vsem zgled kat. življenja in dela. Imel je 15 otrok, med temi je 13 še živih. Polovico jih je že daroval Bogu in sicer je hči Majda, uršulinka v Skofji Loki, sin Miha jezuit v Zagrebu, Ivan v Rimu v zavodu Russicum in Niko v Parizu. Oba se v jezuitskem redu pripravljata za misijone v Rusiji. Hčerka Janja je v Madridu, Rezka v Zaragozi, Tone pri jezuitih v Cordobi, Lojze, Božo, Roman, Stanko, Andrej in Silva so pri materi v Floridi. Ti slednji so spremljali očeta na poslednji poti.

France Žužek je bil doma iz Dobropolj v Suhi Krajini. V mladosti je študiral na gimnaziji in se vpisal na univerzo; toda

imenski razmnožen mesečnik, prireja številne tečaje in predavanja in se vsestransko trudi, da bi prežela slovenske izseljence z odraslim socialnim naukom, ki izvira izpod Petrove Skale. Naj omenimo še, da je v lanski zimski sezoni (naše poletje - op. ur.) avtor sam prva poglavja knjige, ki jo pričakujemo, predaval na sestankih socialnega krožka v Buenos Airesu. Ta tečaj je bil od začetka do konca polnoštevilno obiskan. Ne deževje, ne burja nista obiskovalcem tečaja mogla zavreti pot na tečaj, ki je v večini primerov znašala nad eno uro vožnje. Zanimanje se je iz študijskega večera v večer naravnost stopnjevalo.

Delo samo, njegov avtor in založnica nam govore, da bo nova dr. Ahčinova SOCIOLOGIJA eden največjih dogodkov na slovenskem knjižnem trgu v zadnjih letih. Zato naj bi si duhovniki in laiki, podjetniki in delavci, ki se zanimajo za socialno vprašanje, vsi — pravočasno zagotovili vsak svoj izvod knjige!

pustil je študije in se pozneje posvetil organizacijskemu delu med slovenskimi delavci najprej v domovini, nato v Ameriki. Javno je začel delovati že takoj po prvi svetovni vojni. Delo, ki ga je med obema vojnama opravil v načelstvu in v uradih, v pododboru in na terenu Jugoslovanske strokovne zveze, Delavske zveze, Kerkove mladine in drugih organizacij, je ogromno. Med drugo vojno je stopil na čelo Delavske protikomunistične akcije in Slovenske delavske zveze ter jih vodil do maja 1945. Doma začeto organizacijsko delo med delavci je nadaljeval v begunstvu in v Argentini. Tam je bil izvoljen za prvega predsednika organizacije Družabna pravda, ki izdaja list istega imena in ki zastopa krščansko socialno misel med slovenskimi delavci v Argentini.

Argentinski slovenski listi so vsi soglasni v hvali pok. Francetu Žužku, ki je bil velik kot krščanski socialni delavec in kot družinski oče. Zato naj ima tudi v »Katol. glas« skromen spomin.

GOSPODARSTVO

Sedaj misli na živalsko krmo!

Od količine doma pridelane krme zavisi stalež živine v tvojem hlevu. Stara pesem. Čim več bo krme, tem več bo živine, tem več mleka za dom in prodajo, tem več gnoja za polje in vinograd, tem višji pridelki in boljša trgatava, s tem pa tudi blagostanje večje.

Zato pa moramo skrbeti že sedaj, pred uradnim začetkom pomladi!

SENOŽETI: Si jih li očistil kamenja, trnja in mahovja? Si jih pognojil vsaj s superfosfatom? Še imaš trohico časa, da to nadoknadiš. Raztrosi na vsakih 100 m² vsaj po 3 kg superfosfata. — Si senožeti prevlekel z ostro obteženo brano? Če nisi tega še storil, ne odlašaj! — Kakšna pa je ruša na tvoji senožeti? Če je prerodka, je potrebno podsejati. Za seme pa ne smeš rabiti smeti iz senikov, ker v teh smeteh je hore malo dobrih semen, pač pa mnogo plevela. — Boš li napravil kakšen umetni travnik? V tem slučaju posvetuj se s kakšnim strokovnjakom, kakšne krmske rastline posej, da bo krme čim več in da bo

res dobra ter da bo travnik trajal zaželjeno dobo.

DETELJIŠČA: Si jih prevlekel z obteženo brano? Si jim kaj pognojil? Na vsakih 100 m² deteljišča raztrosi po 3 do 4 kg superfosfata in 2 kg kalijeve soli! Veruješ li, da kalijeva sol koristi? Lahko napraviš mali poskus: po delu deteljišča jo raztrosi, po drugem pa ne in primerjaj potem pridelok. Izkušnja največ dokaže. — Boš sejal deteljo lucerno (erba medica)? Samo za sebe ali pomešano s travo? Strokovnjaki pravijo, da je ne smemo sejati med pšenico, temveč da jo moramo sejati samo za sebe. Med pšenico pa lahko sejemo domačo deteljo (trifoglio, štrafoj).

ŽLAHTNI SIRK (sorgo gentile) se kot krmska rastlina vedno bolj uveljavlja pri naših živinorejeh, ker da obilne pridelke prav dobre krme. Kdor ga je že sejal, ga ne misli več opustiti. Poskusi tudi ti, vsaj v malem.

KRMSKA PESA je naša stara znanka, ki da obilo krme za prašiče in goved. Sejemo jo že sedaj, a tudi še celi marec. Uveljavili sta se pri nas dve sorti, in sicer rdeča

»mamuta« in rumena »ekendorfa«. Rdeča je predvsem za težke in bolj vlažne zemlje, rumena za bolj peskovite, a v splošnem uspevata obe. — Seme sejemo na vrt in pozneje sajenice posadimo na njivo ali pa seme razdelimo kar na stalno mesto, pozneje pa razredčimo in posadimo na prazna mesta. — Krmske pese bi morali vsaditi mnogo, saj nimamo v pozni jeseni in pozimi druge krme, ki bi žival tako osvežila kot krmska pesa. Repa ni in ne more biti pravega nadomestila.

Kako je s sadnim drevjem?

Nekako malodušje se oprijema naših sadjarjev, ker niso bile lansko leto sadne cene zadovoljive. Takih let je bilo v zgodovini našega sadjarstva že vse polno. Enkrat so cene visoke, potem izredno nizke, zopet visoke in zopet nizke, itd. Črta gre gor in dol. Tako je tudi z letinami. Sijajnim letinam sledijo slabe, večkrat tudi toča zaporedoma uniči ves trud kmetovalčev. Ali zato naš pridni kmetič klone? Ne! Zaviha si rokave in še pridneje dela. Kmet dela za leta naprej. Sadje nam je prinašalo lepe dohodke, in še nam bo. Zato pa bi bilo zgrešeno, če bi sedaj sadno drevje zanemarili. Ko se bodo cene zopet popravile, ne bo pomagalo delati novih nasadov, ker drevo ne daje dohodkov v tistem letu, ko ga vsadiš. Pri mnogih sortah moraš čakati tudi 10 let na prvi sad.

Naša dolžnost je, da ohranimo današnji kapital, ki je vložen v sadnem drevju. Zato moramo to drevje negovati in ga ščititi pred škodljivci, katerih je vedno več.

Kdor ni še očistil svojega sadnega drevja, to je odstranil lišaje in mah, suhe, nalomljene in navzkrižne veje, naj to stori čimprej. Nujno potrebno je, da drevesa prav podrobno pregledamo in če opazimo kaparje, da sadno drevje nemudoma poškrbimo s 5% raztopino vode in »tiobarja«, kar nam da barij-zvepleno brozgo, ki je bolj učinkovita kot zvepleno-apnena. Poleg tega barij-zveplena brozga ne zamori nobenega popja, kar se pri apneno-zvepleni neredko zgodi.

Breskve bo potrebno kmalu v drugo poškrbiti z raztopino modre galice. Kdor tega ne bo storil — okoli 15. marca — bo zaman pozneje tožil, da so njegove breskve kodraste in da ne bo pridelka.

Ne zanemarjajte sadnega drevja!

*

Si skopal potrebne jame za saditev mladega sadnega drevja? So dovolj velike?

Imaš pripravljene cepiče za precepljanje. Morali bi biti že narezani, a boljše bodo sedaj takoj narezani, kot pozneje. Ne odlašaj s tem!

Na vrtu

sejemo marca meseca skoraj vso povrtnino: V zemlji bi morala biti že davno česnik in čebulček, pa tudi zgodnji grah (ekspres »Alaska« in ekspres »z dolgimi stroki«). Sedaj sadimo tudi sorte z zgrbančenim zrnom, kot so senator, telefon, princ Edvard. Te sorte so visoke. V vinogradih in ob krompirju sadimo nizke sorte, ki ne potrebujejo natičja — opore: sem spadata »mali provensalec« in »ameriški čudež«.

V toplo gredo sejemo še papriko, paradiznike, jajčevce (melancane), zelje, ohrovt (vrzote), zeleno (šelin), majaron, itd. Na prosto sejemo petersilj, vrtni korenček, vrtno peso, blitev, razne solate, radič, redkvice, itd.

Misliti moramo tudi na okras hiše in vrta: sadimo georgine-dalije, meče-gladjole, v lonce vsadimo begonije. V toplo gredo sejemo astre, cinije, nageljčke in druge naše ljubljene.

IZ SLOVENIJE

Nastopi Gabrijela Devetaka

Naš rojak iz Štavnice pri Gorici slepi umetnik *Gabrijel Devetak* je koncem februarja odšel v Slovenijo, kjer bo imel vrsto koncertov v raznih krajih Slovenije, in sicer v Celju, Mariboru, Murski Soboti in v Ljubljani. Devetak bo to pot prvič nastopil pred slovenskim občinstvom s samostojnim celovečernim koncertom, tako pravi »Slov. poroč.«.

V Ljubljani je veliko pomanjkanje stanovanj. Trenutno imajo v stanovanjskem uradu 11 tisoč prošenj, a nobenega stanovanja na razpolago.

Zadnja burja, ki je razsajala pretekli mesec v naši deželi, je povzročila občutno škodo zlasti okoli Nove Gorice in v Vipavski dolini. V Solkanu je izrula stoletni eksotični oreh, ki je rasel v Zabjem Kraju. Pri tem je drevo pokopalo Vido Paylin, ki je slučajno tam mimo nesla vodo. Burja je podrli 36 m visoki dimnik pri tovarni pohištva Edvard Kardelj v Novi Gorici, odkrila več streh in potrgala električno omrežje s tem, da je na Lijaku podrli več železnih stolpov električnih daljnovodov. Računajo, da je povzročila za 45 milijonov din škodo.

Kongres Ljudske fronte

V nedeljo 22. febr. se je v Beogradu začel 4. kongres Ljudske fronte Jugoslavije, ki si je pa na tem kongresu nadela novo ime Zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, kakor so sklenili lani meseca oktobra na kongresu partije v Zagrebu. Kongres je trajal 4 dni in so se ga udeležili poleg delegatov iz Jugoslavije tudi zastopniki raznih tujih socialističnih organizacij. Goriško Fronto je zastopal Viljem Nanut, tržaško pa dr. Dekleva. Oba sta na zborovanju tudi govorila.

Ta kongres je imel svojo važnost v toliko, v kolikor je položil temelje za nadaljnjo izgradnjo socializma v Jugoslaviji v novi obliki, kakor so jo ravno na kongresu nakazali. Jugoslovanska notranja socialno-gospodarska politika je res v neprestanem razvoju, tako da ji človek kar težko sledi. Novo fazo jugoslovanskega socializma je na kongresu utemeljil Edvard Kardelj v 4 ure in pol trajajočem referatu. Srčika tega dolgega govora je v tem, da od sedaj naprej hočejo v Jugoslaviji prenesti odgovornost za socialistično izgradnjo od države na ljudstvo, ki bo upravljalo svojo imovino preko raznih organizacij. Pri tem hočejo upoštevati ne samo delavce nego tudi kmete. Zato bodo v bodoče posvetili večjo skrb tudi razvoju kmetijstva ter ne bodo več kmetov silili v kolektivne kmetije, temveč bodo čakali, da jih prilike same prisilijo, da se prostovoljno odločijo za ta način gospodarjenja.

Ob zaključku so pri volitvah izvolili Tita za predsednika Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Kardelja pa za generalnega tajnika. Člani odbora so poleg teh dveh še najbolj znani partiji Jugoslavije. Iz tega se vidi, da obračaj, kakor hočeš, si vedno tam, kjer si bil od začetka.

OPOZORILO

Družba sv. Mohorja v Celovcu bo letos tiskala šmarnice: *Naša ljuba Gospa najsvetejšega Zakramenta*, katere je sestavil msgr. Gregorec. Lani ste jih slišali v več cerkvah na Goriškem in Tržaškem in so vam ugajale. Letos se vam nudi prilika, da si jih nabavite. Prednaročila pošljite takoj na »Katoliški glas«, Riva Piazzutta 18. Narочи, da ne boš pozneje iskal brez uspeha!

„Krivda“ kardinala Stepinea v luči dejstev

(Nadaljevanje z 2. strani)

škof Stepinea že 14. maja 1941, ko je prvič zvedel o neki krvoločni akciji proti Srbom v mestu Glini, nenadoma poslal na vlado protest, ki se je glasil: »V svojstvu nadškofa odločno protestiram proti temu nasilju in izjavljam, da krščanska morala tega ne dopušča. Prosim vas, da takoj podvzamete ukrepe, da noben Srb ne bo več umorjen.«

Ni res, da bi nadškof Stepinea bil za kakšno »prekrščenjanje« pravoslavni (pravoslavni krst je v katoliški cerkvi veljaven brez prekrščenjanja!) ali da bi pravoslavni vele odjemati njih svetišča. Krasen primer je dejstvo, ko je Paveličeva vlada slovenske iz Raihenburga izgnane trapiste hotela namestiti v nekem izpraznjenem pravoslavnem samostanu v Fruški gori. Nadškof dr. Stepinea je slovenskim trapistom vstop v oni samostan odločno odsvetoval z motivacijo, da je pravoslavni samostan bil last pravoslavne cerkve in njej tudi ostane, čeprav v njem ni nobenega pravoslavca več. Trapisti niso šli v oni samostan.

Nadškof Stepinea se je Paveliču zaradi svojih odločnih nastopov v obrambo Židov in pravoslavni Srbov hudo zameril. Maršal Kvaternik je na procesu v jeseni 1946 javno priznal, da so Pavelič in njegovi nadškofa Stepinea sovražili. Svojo antipatijo do nadškofa je Pavelič msgr. Stepinecu dal tudi čutiti z nespoštljivim vedenjem. Ko je nadškof nekoč v cerkvenih zadevah zaprosil pri Paveliču za sprejem, ga je Pavelič v predsobi pustil čakati celih osem ur —

Ta dejstva zgovorno pričajo, da je msgr. Stepinea bil zares katoliški nadškof, ki v obrambo božjih in človečanskih pravic ni klonil pred še tako »narodnim« (fasiističnim) Paveličem. Kakor ni klonil pred njim, tako tudi ni pred Titom, ki mu je njegova odločnost za pravice božje in katoliške Cerkve tako šla na živce, da je zoper njega vprizoril proces zaradi »narodne izdaje« ter mu naložil kazen 16 let zapora oziroma konfinacije.

Kardinal Stepinea je za svojo odločnost in svoje trpljenje zaslužil svojo novo čast. Prišla bo pa tudi prilika, ko mu bodo tudi pravoslavni Srbi ter Judje izrekli globoko zahvalo, da je branil pravice božje in temelje ne samo svoje katoliške, temveč sleherne religije.

Z GORIŠKEGA

Za može in fante

Fantje in može, v nedeljo 8. februarja ob 8. uri bo pri Sv. Ivanu običajna pobožnost. Pridite v čim večjem številu. Vodstvo apostolstva je sedaj prevzel preč. g. dekan Pavlin. Od sedaj naprej bo pridiga pred sv. mašo, nato pa na moški strani prilika za sv. spoved.

Izseljeniški večer na Placuti

Posebno lep, pester in zanimiv je bil preteklo sredo kulturni večer na Placuti. Posvečen je bil našim izseljencem, predvsem onim, ki živijo v evropskih državah, Franciji, Belgiji, Angliji. Predavatelj misijonar Jože Vidmar, nam je dobro uro govoril o vtisih s svojega zadnjega potovanja po teh krajih. Z največjim zanimanjem smo ga poslušali, ko je s prijetno, včasih posrečeno šegavo besedo ustvarjal pred našimi očmi sliko o življenju naših izseljencev po evropskih državah, predvsem rudarjev. Pravil nam je o njihovem naporstem delu, o njihovem verskem in kulturnem življenju, o njihovem domotožju, ki ga niti čas ne more omiliti. Mnogo zanimivega nam je povedal o deželah, kjer živijo naši izseljenci, o navadah in šegah ondodnih ljudi. Po končanem predavanju se je v imenu društva in občinstva zahvalil g. misijonarju predsednik SKPD. Sledili sta nato dve deklamaciji pesnice Hartmanove in Severina Šalija ter recitacija iz Cankarjevih del. Za tem je nastopil moški oktet pod vodstvom prof. Mirka Fileja in nam občuteno lepo zapel tri Ipavčeve skladbe, Danica, O mraku in Slovenec sem.

Z veseljem ugotavljamo, da vzbujajo kulturni večeri med goriškimi Slovenci vedno večjo simpatijo. Na programu so še drugi kulturni večeri, ki bodo brez dvoma zadovoljili naše občinstvo.

Podgora

Vesta, vi-dva-oba Jože in Tone, — saj sta zadnjič nekam lepo opisovala, kar sta 15. in 17. februarja med prireditvijo v Podgori videla. Pa vendar ne vem, kam sta

njem v odmoru najuglednejši gost s tako zvano vedno nesrečno številko 13 zadel najlepši dobitnik? Koliko smeha je bilo tedaj med občinstvom! Pa tudi, kako fino in prijetno je bilo nam »navadnim zemljanom«, ko sta tako domače in narodno, po »vizi« tiste »Tam v štajerski deželi«, zajeli celi oder in kar vse gledalstvo — razen vaju dveh seveda — oni dve dekleti (pozneje sem zvedel, da sta si med seboj sestrični), ki sta se toliko pulili, ujedali, topli in se nazadnje le skupaj znašli gledč tistega svojega »Martinčka! — Toliko v dopolnilo poročila, »... da bo bolj držalo«, kot sta še celo vidva zadnjič rekla in zapisala. — pa nič zamere, na svidenje in pozdrav!

Lojze

SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO V GORICI

V sredo 11. marca ob 20.30h bo v Marijinem domu na Placuti redni prosvetni večer. Na sporedu je

PREDAVANJE O SPIRITIZMU

s skioptičnimi slikami
(govori dr. Rudi Klinec)

Vljudno vabljeni!

Zimska pomoč

Letos je sklad zimske pomoči zelo nizek. Poleg vladne podpore 10 milijonov, so letos nabrali komaj 3 milijone prostovoljnih prispevkov. To vsoto 13 milijonov bodo razdelili med 11.592 brezposelnih v goriški provinci. Ta teden bodo brezposelni dobili drugi obrok zimske pomoči, ki pa bo mnogo manjši kot pa lansko leto.

Zavarovanje koles

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo je izdalo odredbo, da morajo biti zavarovana kolesa, ki služijo za prevoz blaga, n. pr. mleka, trgovskih predmetov, sadja itd.

Smrt

S T R Ž A Š K E G A

SLOVENSKO KARITATIVNO (KATOLIŠKO) DRUŠTVO »SLOKAD« V TRSTU NAZNAJJA, DA SPREJEMA VELIKONOČNA NAROČILA ZA VSAKOVRSNE PAKETE V SLOVENIJO S TRŽAŠKEGA IN IZ AMERIKE. Naslov je: *Trst, ulica Rittmayer 6.* (trgovina z jestvinami). — Pojasnila in cenik daje: »Slokada« - Trst - Casella postale 252. — SLOVENSKI KATOLICANI, OBRAČAJTE SE NA SVOJE DRUŠTVO! — Postrežba prvovrstna!

Zahvala

Občinski svet občine Devin-Nabrežina, zbran na svoji redni seji dne 19. t. m. je po izčrpnih razpravi o zadnjih dogodkih glede napisov sklenil, da se javno zahvali vsem osebam, ustanovam in organizacijam, ki so v kakršnikoli meri sodelovale ali izrazile svojo solidarnost in simpatije v borbi, ki jo je vodila naša občina za osnovne pravice in enakopravnost naroda v STO-ju.

Župan

Iz Rojana

Vso lepoto velikonočnih praznikov doživi le tisti, ki s Cerkvijo živi in se na praznike pripravi. Čeprav smo oproščeni skoraj vsakega posta, ostane vendar postni čas, čas pokore in notranje prenovitve. Tej duhovni prenovitvi bomo mi posvetili kar cel teden. Imeli bomo nekake duhovne vaje. Začnejo se v nedeljo 15. marca popoldne in se končajo 22. marca popoldne. Med tednom bomo imeli vsak dan dva govora: zjutraj in zvečer. Zjutraj bo govor takej po sv. maši ob šestih v cerkvi in zvečer ob sedmih in pol v Marijinem domu. Če bo pri duhovni obnovi lepa udeležba, se bomo po duhovnih vajah pohvalili v »Glasu« če pa ne, bomo skromno molčali.

12., 13. in 14. marca je naša župnija na vrsti za celodnevno čiščenje. Naša dekleta prihajajo častit sveto Rešnje Telo od enih do dveh popoldne vsak dan in žene od treh do štirih. Ob dnevi čiščenja vabimo tudi sosede na obisk v našo cerkev.

Opčine

Zena s koso ima pri nas polne roke dela. Pravijo, da letos je privihala oba rokava. Odkar smo se v »Glasu« zadnjič oglasili, smo imeli že cel ducat mrličev, tudi po dva in tri v enem samem dnevu. Bolj poredni pravijo, da so krivi novi zvonovi. Menda bo bolj kriva influenza, ki je letos razsajala malone po vseh hišah. Hvala Bogu, da so se skoraj vsi ločili od tega sveta okrepani s tolažili svete vere, čeprav moramo priznati, da se tudi pri nas mnogi boje duhovnika ob bolniški postelji. A imeli smo tudi slučaje nagle in neprevidene smrti. Že na pepelnico zjutraj nas je pretresla vest, da je ponoči padel skozi okno v prvem nadstropju znani gostilničar Karel Grlane. Hudim poškodbam je podle gel v bolnišnici že isti dan. Naslednji dan pa je nesreča zahtevala kar dve žrtvi in sicer zakonca Josipa in Amalijo Besednjak, lastnika kavarne na Narodni ulici. Dobili so ju okrog 11. ure predpoldne v spalni sobi, zadušene s plinom. Zdravnik je ugotovil, da je smrt nastopila vsaj 10 ur prej. Med številnimi pogrebi, ki so ju spremljali v nedeljo popoldne k zadnjemu počitku, ali vsaj ob cesti opazovali pogreb-

so je tuji lačni. Če je tu doma res samo ljudomilost do beguncev ali so še drugi umazani nameni zraven, naj pa vsak bralec sam presodi. Koliko se da tako početje opravičiti s krščansko moralno, je pa drugo vprašanje.

8. marec in katoliška žena

Obojni komunisti oznanjajo na ves glas izredni praznik demokratičnih žena, osmi marec! Umsko plitvim materam in ženam hčijo dopovedovati, koliko je ura na svetu in kaj vse lahko demokratična, to je komunistična — žena doseže.

Ne mislimo se spuščati v daljšo obsojbo nove komunistične selearije osmega marca! Rečemo le to: med 38.000 begunci, ki so pribežali v februarju iz komunističnega paradiža v tolikokrat prekleto kapitalistično mizerijo, je brez dvoma veliko mater, žena in otrok. Vabimo tržaške afežejevke, naj opustijo vsako pojedino osmega marca in naj rajši pošljejo zastopstvo iz vsake tržaške vasi v zahodni Berlin v begunska taborišča. Ta zastopstva naj imajo par urne razgovore z begunkami iz sovjetskega raja. Po povratku naj imajo te zastopnice javne govore in debate. Če je lansko leto Riko Malalan pri svojih letih zmogel tak napor, bi letos zmogle tudi mlade komunistične žene in matere. Mnenja smo, da bi tak osmi marec zelo koristil tržaškim afežejevkam in bi jih pogled v rdeči paradiž docela ozdravil.

Katoliškim ženam in materam, ki bi lahko bile tudi povabljene k rdečemu ženskemu prazniku, pa odločno odsvetujemo vsako udeležbo. Za katoliško mater in ženo je sredi posta njen praznik, pojedina in ples njena družina in njena hiša!

NA ODRU V BAZOVICI

se vprizori
v nedeljo 8. marca ob 4 in pol
ljudska igra v 4 dejanjih

»S T A R I I N M L A D I«

spisal Anton Medved

Nastopajo igralci iz Sv. Križa

Radio Trst II.

Nedelja, 8. marca: 8.45 Kmetijska oddaja. — 9.30 Vera in naš čas. — 11.30 Oddaja za najmlajše. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Malo za šalo - malo zares. — 17.00 Koncert moškega zbora iz Bazovice. — 18.00 Novice iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.30 Izbrana lirika. — 22.00 Beethoven: FIDELIO, 1. dejanje.

Ponedeljek, 9. 3.: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 20.00 Večerni koncert. — 21.00 Književnost in umetnost. — 22.00 Beethoven: FIDELIO, 2. dejanje.

Torek, 10. 3.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Tehnika in gospodarstvo. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Čitamo za vas. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 4. — 19.25 Angleščina po radiu.

Sreda, 11. 3.: 13.30 Kulturni obzornik. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.00 Koncert tenorista Renata Kodermaca. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.30 Vokalni kvartet.

Četrtek, 12. marca: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 13.20 Chopin: Barcarola. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 20.40

Svetovno znani profesor Schaffer, Tržačan, bo v nedeljo 8. marca zabaval v Dolini ves Tržaški Breg s prireditvijo

ČAROVNIJE IN HIPNOTIZEM

Začetek točno ob sedmih zvečer. Prireditvev traja dobri dve uri. Ne zamudite!

Čemu je Radio Trst II

Pretekli petek je v Sovodnjah umrl tamkajšnji župnik Peter Butkovič, med goriškimi in tržaškimi Slovenci zelo znana osebnost, saj je bil med drugim 8 let župnik v Zgoniku na STO-ju. Radio Trst II je bil, kot nam je znano, dvakrat telefonično naprošen, da sporoči svetu to žalostno novico in povabi prijatelje in znance na pogreb. Toda zaman smo v soboto in nedeljo opoldne čakali, da bi Radio Trst II to novico prinesel. Zakaj ima Radio Trst II gluha ušesa za take novice? Nam se zdi, da bi Radio Trst II moral kazati večje razumevanje za naše obče slovenske zadeve v zamejstvu.

Ježeva bodica

Na pogrebu pok. č. g. Petra Butkoviča v Sovodnjah bi bilo vse kar v redu, če bi oni, ki so g. županu pomagali sestaviti govor, pokazali do pokojnega dušnega pastirja več obzirnosti in spoštovanja. Pokojni bi jim za oznako »ljudskega duhovnika« gotovo ne bil hvaležen, kolikor smo ga mi poznali. Tudi ono drugo o usodi, ki je gospoda pripeljala v Sovodnje pred 22 leti, bi lahko kako drugače povedali. Spuštuje duhovnika ne po svoje, temveč tako kakor si sam želi in kakor se spodobi!

Kdo bo zmagal?

Med perzijskim šahom in njegovim prvim ministrom Mosadekom je prišlo do resnega spora, zaradi katerega je hotel šah zapustiti Perzijo ter prepustiti vlado regentskemu svetu. Ko je prišla ta vest v javnost, so šahovi privrženci uprizorili velike manifestacije za šaha ter ga pregovorili, da je sklenil ostati v deželi. Pa tudi Mosadekovi privrženci niso mirovali in tako je prišlo do protidemonstracij, ki so zahtevala že več smrtnih žrtev in mnogo ranjenih. Kdo bo v tem boju zmagal, je težko reči. Zdi se, da je položaj odvisen od znanega ljudskega voditelja Kašanija.

LISTNICA UPRAVE

Opozorilo argentinskim naročnikom

Opozarjamo vse naše naročnike v Argentini, da je poverjenstvo za naš list blagovolila sprejeti uprava »Duhovno življenje« Victor Martinez 50, Buenos Aires - Argentina. Naprošamo jih, da bi naročnino za naš list poravnali na gori omenjenem uradu. Vsem smo poslali opozorilo in račun, koliko nam kdo dolguje. Glavni vzrok, da so mnogi zaostali z naročnino, je prav v tem, ker niso vedeli, kako naj bi nam dostavljali denar. Sedaj smo to oviro srečno rešili in upamo, da bo tako vsem ustreženo. Prosimo pa za čimprejšnjo poravnavo, sicer bomo primorani list ustaviti.

Uprava »Katoliškega glasa«

ZA DUHOVNIKE

Dobi se še nekaj izvodov Cerkvenega zakonika (Codex iuris canonici) v klasičnem slovenskem prevodu dr. Odarja. Če ga kdo